

AZ ÜZLETI TITOK ÉS A KNOW-HOW FOGALMÁNAK ÉRTELMEZÉSE A BÜNTETŐJOGI VÉDELEM SZEMPONTJÁBÓL

Molnár Erzsébet
tanársegéd

Bűnügyi Tudományok Intézete
Szegedi Tudományegyetem

1. Bevezetés

A vállalkozások, gazdálkodó szervezetek sikeres működéséhez feltétlenül szükségesek a megbízható információk, ismeretek,¹ a jogi személy léte kétségkívül nagyban függ annak gazdasági kapcsolataitól. Éppen ezért – belső integritásának, gazdasági jó hírnevének, gazdasági versenyhelyzetének megőrzése² – céljából egy szervezet életében jelentős szerepet játszanak a tevékenységét érintő titkok,³ így a gazdasági, üzemi, valamint üzleti titkok megőrzése.⁴ Az Európai Unióban működő vállalkozások körében 2012-ben, szűrőpróbaszerűen végzett reprezentatív felmérés alapján, a megkérdezett 537 vállalkozás képviselőinek 75%-a nyilatkozott úgy, hogy az üzleti titok jelentős stratégiai szerepet játszik a szervezet növekedése (fejlődése), versenyképessége, valamint alkotóképessége, innovatív teljesítőképessége terén.⁵ Nem kétséges tehát, hogy e belső információk illetéktelen személy tudomására jutása, jogosulatlanul történő megszerzése a szervezet további létét hátrányosan is befolyásolhatja, ugyanis ezen információk „elvesztését” követően nincsen mód az azt megelőző állapothoz való visszatérésre.⁶ Mint ahogyan *Bobrovszky Jenő* megfogalmazza: „a titok szellemi birtokállapot, (...) a titoktól a nyilvánosság felé vezető folyamat irreverzibilis.”⁷ Nem véletlen tehát, hogy az üzleti titok védelmét számos jogterület biztosítja, a védelem szerteágazó és interdiszciplináris: vizsgálható polgári jogi, munkajogi,⁸

¹ WAGNER, Philipp: *Schutz vor Industriespionage. Analyse, Prävention und Abwehr des irregulären Verlustes von Know-how in Unternehmen*, Igel Verlag RWS, Hamburg, 2014. 1.

² WURZER, Alexander: *Know-how-Schutz als Teil des Compliance Managements*. Corporate Compliance Zeitschrift. 2009/2. 49.

³ GÖRÖG Márta: *Absztrakt – Szabályozási állandók és változók a know-how/üzleti titok védelme körében*. Infőkommunikáció és Jog 2014/4. 159. p.

⁴ TORÓ Károly: *A nem vagyoni kártérítés gyakorlati kérdései*. Magyar Jog 1992/8. 452. p. idézi: GÖRÖG Márta: *A know-how jogi védelmének alapvető kérdései*, HVG Orac, Budapest, 2012. 11.

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/943 Irányelve (2016. június 8.) a nem nyilvános know-how és üzleti információk (üzleti titkok) jogosulatlan megszerzésével, felhasználásával, hasznosításával és felfedésével szembeni védelemről. Közzétéve: Az Európai Unió Hivatalos Lapja. L 157/1. 2016. 06. 15. *(Továbbiakban: Irányelv)*

⁶ Irányelv, (26)

⁷ BOBROVSZKY Jenő: *Rejtélyek és fortélyok. Hozzászólás az üzleti titok és a know-how kérdéskörének a Polgári Törvénykönyv reformja kapcsán*. Magyar Tudomány 2006/11. 1394.

⁸ A munka törvényéről szóló 2012. évi I. törvény 8. § (4) bekezdése rendelkezik az üzleti titok megőrzésének kötelezettségéről, azzal, hogy kimondja: „A munkavállaló köteles a munkája során tudomására jutott üzleti titkot megőrizni.” Az üzleti titok munkajogi védelméről I. CSÉFFÁN József: *A munka törvénykönyve és ma-*

versenyjogi,⁹ illetve – az ultima ratio elvének szem előtt tartásával – annak büntetőjogi aspektusa.

Jelen tanulmány célja elsősorban annak a kérdésnek a vizsgálata, hogy a vállalkozások innovatív teljesítőképességét befolyásoló „titokfajták” közül a know-how fogalmának polgári jogi szabályozása miképpen determinálja annak potenciális büntetőjogi védelmét.

Üdvözlendő jelenség, hogy az Európai Unió is felfigyelt a vállalkozásokat érintő titkok, tipikusan az üzleti titok és a know-how védelme harmonizációjának fontosságára, így 2016. június 8-án elfogadásra került az Európai Parlament és az Európai Tanács irányelve a *nem nyilvános know-how és üzleti információk (üzleti titkok) jogosulatlan megszerzésével, hasznosításával és felfedésével szembeni védelemről*. Az Irányelv hazai szabályozást is potenciálisan befolyásoló rendelkezései kizárólag magánjogiak (ugyanis a harmonizációs cél kizárólag polgári jogi), ám ezek közül egyes normák közvetve vagy közvetlenül büntetőjogi relevanciával is bírnak. Az Irányelv magyar jogrendszerbe történő beillesztése céljából 2017 novemberében hazánkban intenzív jogalkotási folyamat indult meg, amely az üzleti titok védelmi rendszerének átalakítását, letisztulását, harmonizálást célozza, immáron új, önálló törvényben.¹⁰

A tanulmány első felében az üzleti titok, valamint a know-how hatályos szabályozásával foglalkozom büntetőjogi szűrőn keresztül, majd a második részében az Irányelv, valamint az Irányelv átültetését célzó Törvényjavaslat által hozott változásoknak a büntetőjogi védelemre gyakorolt potenciális hatására térek ki.

2. A know-how-val kapcsolatos terminológiai kérdésekről

2. 1. A know-how fogalma és rendszerbeli helye

A know-how fogalmát expressis verbis egyetlen – magánjogi – norma, a Ptk. a következőképpen definiálja¹¹ [Know-how. (védett ismeret) 2:47. § (2) bek.]: „*az azonosításra alkalmas módon rögzített, vagyoni értéket képviselő műszaki, gazdasági vagy szervezési ismeret, tapasztalat vagy ezek összeállítása.*”¹² Annak érdekében, hogy a know-how jogi

gyarázata, Szegedi Rendezvényszervező Kft., Szeged, 2014.; A know-how védelmét biztosító munkajogi szabályozásokról ld. GÖRÖG, 2012, 81-83.

⁹ Az üzleti titok megsértésének versenyjogi aspektusát a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény 4. §-a szabályozza, amely kimondja, hogy „*Tilos a Polgári Törvénykönyvben meghatározott üzleti titkot tisztességtelen módon megszerezni vagy felhasználni, valamint jogosulatlanul mással közölni vagy nyilvánosságra hozni.*” A know-how védelmét biztosító versenyjogi szabályozásról ld. GÖRÖG, 2012, 83-86. Megjegyzendő, hogy a Törvényjavaslat az üzleti titok védelmét szolgáló versenyjogi rendelkezések hatályon kívül helyezését célozza, ugyanis az üzleti titok teljes körű védelmét immáron egységesen, az üzleti titok védelméről szóló törvényben kívánja megvalósítani. *Az üzleti titok védelméről szóló T/18315. törvényjavaslat általános indokolása*, 22.

¹⁰ Az üzleti titok védelméről szóló T/18315. törvényjavaslat. (Benyújtás dátuma: 2017. november 7.) *Továbbiakban: törvényjavaslat.* (A dolgozat szempontjából releváns rendelkezések hatályba lépésének várható időpontja: 2018. június 1.)

¹¹ Más, az üzleti titok fogalmát nem definiáló norma szempontjából az üzleti titok Ptk.-beli definíciója az irányadó háttérnorma.

¹² Habár a Ptk. formálisan közvetlenül e definíció mögött jelzi zárójelben, hogy „*védett ismeret*”, a fogalom polgári jogi értelmezése tekintetében – így a know-how titokjellege vonatkozásában – e (2) bekezdés az (1) bekezdéssel együtt értelmezendő. (*A know-how fogalmának polgári jogi értelmezésére a 2.2. cím alatt térek ki.*)

jelleget, mibenlétének vonatkozásában állást tudjunk foglalni, a legáldefiníció ismeretén túl szükséges a rendszerbeli helyének vizsgálata is. Egyértelműen megállapítható, hogy amíg az 1959. évi IV. törvény (*továbbiakban: régi Ptk.*) a know-how-t szellemi alkotásnak tekintette,¹³ addig a hatályos 2013. évi V. törvény (*Ptk.*) immáron titokként, személyiségi jog tárgyaként definiálja azt. A rendszerbeli hely megváltoztatásának oka és indokoltsága vonatkozásában szükséges szót ejteni arról, vajon mi az a jogi jelleg, amely a know-how rendszerbeli elhelyezését determinálja, valamint mi az oka, és milyen jogkövetkezményekkel jár az elhelyezés megváltoztatása.

A régi Ptk.-ban a jogalkotó a szellemi alkotások jogát¹⁴ – hatályos szabályozásnak is megfelelően – a személyhez fűződő jogok után helyezte el, amellyel kifejezésre juttatta azt, miszerint a szellemi alkotások a „személyiség kifejeződései”.¹⁵ Éppen ezért a szellemi alkotások létrehozóit a személyiségi jogvédelemhez hasonló védelem kell, hogy megillesse. A szellemi alkotásokat a személyhez fűződő jogoktól (régí-új terminológia szerinti személyiségi jogoktól)¹⁶ megkülönbözteti azonban az a tény, hogy előbbiek vagyoni értékkel is bírnak, kereskedelmi forgalom tárgya is képezhetik. Éppen ezért a tulajdonjoghoz hasonlatos ismérvet mutatva a quasi kettős rendszerbeli hely ötvözeteképpen¹⁷ a régi Ptk. a szellemi alkotások jogát e két fejezet között helyezte el.¹⁸ Ennek megfelelően a szellemi alkotások jogosultjait nem pusztán személyhez fűződő jogvédelem, hanem tulajdonosi jogosítványok is megilletik.¹⁹ E kettős rendszerbeli jelleget szem előtt tartva szükséges a know-how ismérveit mérlegre tenni ahhoz, hogy állást foglalhassunk rendszerbeli elhelyezése vonatkozásában.

A know-how vitathatatlanul „titokjellegű szellemi produktum”, amely jelleget az üzleti titok, valamint know-how védelme szempontjából irányadó TRIPS-Megállapodás foga-

¹³ Régi Ptk. 86. § (4) bek.: *A személyeket védelem illeti meg a vagyoni értékű gazdasági, műszaki és szervezési ismereteik és tapasztalataik tekintetében is. A védelmi idő kezdetét és tartamát jogszabály határozza meg. Azaz a know-how szellemi alkotásként való definiálása alapján annak jogosultját az ismeretre abszolút szerkezetű, kizárólagos jog illeti meg.* FALUDI Gábor: *Az üzleti titokhoz való jog. Know-how. (Ptk. 2:47.§)*. In: Vékás Lajos (szerk.): *A polgári törvénykönyv magyarázata*. Complex, Budapest, 2013. 66.

¹⁴ A Ptk. immáron szakít a „szellemi alkotások” terminus technikus használatával, a releváns rész (Második könyv, Hetedik rész) címe „Szerzői jog és iparjogvédelem”. Ezzel a jogalkotó – *Faludi Gábor* álláspontját osztva – pragmatikus megközelítés mellett dönt, így egy, a cím alá tartozó jogintézményeket dogmatikailag helyesen leíró „ernyő-fogalom” megalkotását – az e tekintetben régóta zajló szakmai vitát nem lezárva – a jogtudományra bízta. (FALUDI Gábor: *Szerzői jog, iparvédelem és a Ptk. koncepciója. I. rész*. Polgári Jogi Kodifikáció. 2/2003. 7.)

¹⁵ GRAD-GYENGE Anikó: *Búcsú a szellemi alkotások jogától? – A szerzői jog és az iparjogvédelmi oltalmi formák polgári jogi védelme a magyar magánjogban*. Online megjelenés, <http://ptk2013.hu/szakcikk/grad-gyenge-aniko-bucsua-szellemi-alkotasok-jogatal-a-szerzoi-jog-es-az-iparjogvedelmi-oltalmi-formak-polgari-jogi-vedelme-a-magyar-maganjogban/1776>, megjelent 2013. február 12-én (2013)

¹⁶ SZÉKELY László – VÉKÁS Lajos: *Személyiségi jogok*. In: Vékás Lajos (szerk.): *A Polgári Törvénykönyv magyarázatokkal*. Complex. Budapest, 2013. 56. A személyhez fűződő jog terminus technikushoz képest a személyiségi jog terminológia nem csak formálisan új fogalom, hanem kifejezésre juttatja azt a tartalmi tényt, miszerint személyiségi jogai az embernek, személyhez fűződő jogai pedig a jogi személynek vannak.

¹⁷ FALUDI, 2003. 7.

¹⁸ A védelem biztosítása szempontjából fontos látni, hogy a tulajdonjoghoz hasonlóan mind a személyiségi jogok védelme, mind a szellemi alkotások védelme abszolút szerkezetű jogviszonyokon keresztül valósul meg, azaz a jogosult jogát szabadon gyakorolhatja, mindenki más pedig köteles tartózkodni attól, hogy a jogosultat joga gyakorlásában akadályozza. SZÉKELY – VÉKÁS, 2013. 57.

¹⁹ GRAD-GYENGE, 2013.

lom-meghatározása is deklarálja.²⁰ E jelleg a mérleg nyelvét a személyiségi jogok körében történő elhelyezés felé billenti. Az itt történő elhelyezést erősíti *Bacher Vilmos* általánosságban, bármilyen titkokhoz való objektív viszonyulást tekintve felvetett kérdésére adott jogirodalmi válasz: vajon lehet-e „tulajdonszerű jognak tekinteni a titkon fennálló jogot”?²¹ Mint ahogyan azt már a bevezetésben is láthattuk, *Bobrovszky Jenő* – és álláspontja alapján *Bacher Vilmos* is – amellet érvel, hogy számba véve a tulajdonosi részjogosítványokat, a titok pusztán birtokállapotnak tekinthető, azon a szó dologi jogi értelmében tulajdonjog nem állhat fenn. Éppen ezért – habár az üzleti titok kizárólag személyhez fűződő jellege is vitatható – mégis statikus titokjellege okán annak elhelyezése indokolt a személyiségi jogok körében. Más a helyzet a know-how vonatkozásában, amely titokjellegét két tényező erősen árnyalja. Az egyik tényező a relatív titkosság,²² a másik pedig a forgalomképesség.²³ Amíg e két tényező a titokjellegét gyengíti, addig láthatjuk, hogy – az üzleti titokkal szemben – egy újabb „tulajdonosi részjogosítvány” jelenik meg, nevezetesen a rendelkezési jog. Azaz a know-how vagyoni értékkel bír, az vagyoni forgalom tárgya lehet, ennek megfelelően a titkossága már e forgalomképesség-jelleg által is pusztán relatív lehet.

Látható, hogy a know-how rendszerbeli elhelyezése nem egyszerű kérdés, nem egyértelmű, ugyanis mutat titok jellemzőket, de éppen annyira mutat olyan ismérveket is, amelyek szellemi alkotásként való kezelését tennék indokolttá. Álláspontom szerint a know-how – az üzleti titoktól való számos eltérés okán – közelebb áll a szellemi alkotások köréhez azzal azonban, hogy oda sem illeszthető be egyértelműen.²⁴ Az mintegy a titokkörből *ismeretjellege* okán kiváló, az egyes „szellemi alkotások” előfutáraként definiálható jogintézmény. A jogalkotónak mégis állást kell foglalni abban a tekintetben, vajon milyen polgári jogi védelem illesse meg a know-how-t, ehhez pedig elengedhetetlen annak valamely fejezet alatt történő elhelyezése. A honi jogalkotó az új Ptk.-ban a személyiségi jogok fejezet alatt való elhelyezéssel döntött amellet, hogy a know-how személyiségi jognak minősül.

2. 2. Vajon üzleti titok-e a know-how?

Addig, amíg a know-how a szellemi alkotások körében került elhelyezésre, legáldefiníció szintjén fel sem merült a kérdés, vajon üzleti titoknak tekintendő-e vagy sem, azonban e

²⁰ A TRIPS-Megállapodás 39. Cikke rendelkezik a *Nyilvánosságra nem hozott adatok védelméről*. A rendelkezés differenciálás nélkül védelemben részesít minden olyan információt (legyen az akár üzleti titok, üzemi titok, avagy know-how – *undisclosed information*) amely titkos, titkosságából eredően kereskedelmi értékkel rendelkezik, illetőleg amelynek titokban tartása érdekében az adatok felett ellenőrzés gyakorlására feljogosított személy a körülményekhez képest ésszerű lépést tett. Ld. FALUDI, 2013. 59.; BOBROVSZKY, 2006. 1394.

²¹ GRAD-GYENGE, 2013

²² A relatív titkosság egyrészlől azt jelenti, hogy a know-how-ra elkövetett „titoksértés” csak abban az esetben von maga után negatív jogkövetkezményt, ha a tényállásban megfogalmazott magatartások tanúsítására a *jóhiszeműség és tisztesség elvét* sértő módon kerül sor, másrészlől pedig abban ölt testet, hogy titokvédelemre nem lehet hivatkozni független fejlesztéssel, vagy mérnöki visszafejtéssel szemben. Megjegyzendő, hogy a relatív titkosság kritériuma annyiban az üzleti titok implicit fogalmi elemét is képezi, miszerint a tény, valamint az adat nem csak abban az esetben minősül titoknak, ha az kizárólag a jogosult birtokában van, hanem az üzleti titokjelleghez elegendő az nem közismert, valamint nem könnyen hozzáférhető. (FALUDI, 2013. 60.)

²³ FALUDI, 2013. 62.

²⁴ Megjegyzendő, hogy mind a TRIPS-Megállapodás, mind pedig az Irányelv szellemi tulajdonként kezeli a know-how-t.

kérdést immáron széleskörű szakirodalmi vita övezi.²⁵ Azzal ugyanis, hogy a Ptk. a „Személyiségi jogok” részben, egyazon szakaszban szabályozza az üzleti titkot, illetve a know-how-t, szükségképpen vizsgálandó az egymáshoz való viszonyuk. E tekintetben elsősorban azt kell megvizsgálni, hogy a jogszabálysöveg annak nyelvtani értelmezését alapul véve milyen viszonyrendszert állít fel a két jogintézmény között. A Ptk. a következőképpen adja meg az üzleti titok, valamint a know-how fogalmát, egymáshoz fűződő viszonyát:

2:47. § [Az üzleti titokhoz való jog. Know-how (védett ismeret)]

(1) Üzleti titok a gazdasági tevékenységhez kapcsolódó minden nem közismert vagy az érintett gazdasági tevékenységet végző személyek számára nem könnyen hozzáférhető olyan tény, tájékoztatás, egyéb adat és az azokból készült összeállítás, amelynek illetéktelenek által történő megszerzése, hasznosítása, másokkal való közlése vagy nyilvánosságra hozatala a jogosult jogos pénzügyi, gazdasági vagy piaci érdekét sértené vagy veszélyeztetné, feltéve, hogy a titok megőrzésével kapcsolatban a vele jogszerűen rendelkező jogosultat felróhatóság nem terheli.

(2) Az üzleti titokkal azonos védelemben részesül az azonosításra alkalmas módon rögzített, vagyoni értéket képviselő műszaki, gazdasági vagy szervezési ismeret, tapasztalat vagy ezek összeállítása (e törvény alkalmazásában: védett ismeret), ha a jóhiszeműség és tisztesség elvét sértő módon szerzik meg, hasznosítják, közlik mással vagy hozzák nyilvánosságra. E védelemre nem lehet hivatkozni azzal szemben, aki a védett ismerethez vagy az azt lényegében helyettesítő hasonló ismerethez

a) a jogosulttól független fejlesztéssel vagy

b) jogszerűen megszerzett termék vagy jogszerűen igénybevetett szolgáltatás vizsgálata és elemzése útján

jutott hozzá.

A jogalkotó a Ptk. 2:47. §-ban az üzleti titok és a know-how szabályozása tekintetében azt a megoldást választotta, hogy az (1) bekezdésben az ún. tény-, tájékoztatás-, adattitokról, míg a (2) bekezdésében az ismeret-, illetve tapasztalattitok (védett ismeret) védelméről rendelkezik. A két rendelkezést egymással akképpen köti össze, miszerint a védett ismeret az üzleti titokkal *azonos védelemben részesül*.²⁶

A polgári jogi védelem jellegére vonatkozó megfogalmazás a know-how szűkebb rendszerbeli helyére levetítve kétféle értelmezésre ad lehetőséget:²⁷ az egyik értelmezés szerint a know-how az üzleti titok egyik fajtája, a másik értelmezés szerint viszont azzal azonos polgári jogi védelemben részesülő, ámde materiálisan az üzleti titokkal nem azonos intézmény (analog értelmezés²⁸).²⁹ Láthatjuk tehát, hogy a fent említett kétféle értelmezés eltérő eredményre vezet. A többségi szakirodalom az első értelmezés mellett foglal állást,³⁰

²⁵ Ld. részletesen: GÖRÖG, 2012. 47.; 53-63.

²⁶ FALUDI, 2013. 59.

²⁷ FALUDI, 2013. 61.; GÖRÖG, 2014. 161.

²⁸ FALUDI, 2013. 61.

²⁹ JENEI Gábor: *A know-how jogi oltalma az új polgári törvénykönyv és az európai unió üzlettitok-védelmi irányelvjavaslatának elemzése alapján – I. rész.* Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle 6/2015. 41.

³⁰ FÉZER Tamás: *Személyiségi jogok.* In: Osztovits András (szerk.): *A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény és a kapcsolódó jogszabályok nagykommentárja.* Opten, Budapest, 2014. 296.

azaz azt az utat tekinti járhatónak, miszerint a know-how az üzleti titok alfaja,³¹ ugyanis a két bekezdés egymástól függetlenül történő értelmezése abszurd eredményre vezetne,³² hiszen azzal a védett ismeret fogalmi elemeként nem követelnénk meg a jelen szabályozás szerint pusztán az üzleti titok fogalmánál meghatározott titokban tartási követelményt.³³ Látható tehát, hogy az uralkodó szakirodalmi álláspont – a nyelvtani értelmezés alapján helytállóan tekintendő – analóg értelmezést a jogi norma feltehető céljának érvényesülése érdekében elveti, és azt mondja, hogy adott ismeret csak akkor minősül know-how-nak – így az *azonos védelem* is csak abban az esetben illeti meg – ha az az üzleti titok fogalmi elemeinek is megfelel. Azaz a polgári jogi jogértelmezés a know-how-t *olyan üzleti titoknak tekinti*, amelynek tárgya azonosításra alkalmas módon rögzített, vagyoni értéket képviselő, műszaki gazdasági vagy szervezési ismeret, tapasztalat, vagy ezek összeállítása, és amelynek az (1) bekezdésben definiált üzleti titoktól eltérően speciális jellege abban áll, hogy a (2) bekezdésben meghatározott kivételek folytán *a védelem relatív*.³⁴ A know-how üzleti titokként való értelmezésére vonatkozó álláspontot erősíti a know-how rendszerbeli helyének a korábbi szellemi alkotás-jelleghez képest történő megváltoztatása is, amelylyel a jogalkotó kétségtelenül a know-how *titokjellegét* erősíti.³⁵ Mindemellett, mintegy harmadik érvként fogható fel a know-how üzleti titokként való értelmezése mellett az is, hogy az analóg értelmezés elfogadásával éppen a know-how TRIPS-Megállapodás által is meghatározott *genus proximuma* veszne el.³⁶ Megjegyzendő az is, hogy habár az új Polgári Törvénykönyv tervezete még a „Szerzői jog és iparjogvédelem” rész alatt kívánta elhelyezni a know-how-t, a szakértői javaslatban *Boytha György*, illetve *Faludi Gábor* expressis verbis amellett foglal állást, hogy a know-how üzleti titok, mégpedig olyan üzleti titok, amely vagyoni forgalom tárgya.³⁷ Összefoglalva tehát a polgári jogi normaértelmezést: üzleti titok a know-how is, de tárgya nem tény vagy adat, hanem ismeret, hasznosíthatósága pedig e tulajdonságából ered, így a know-how tulajdonképpen *speciális üzleti titok*.³⁸

Görög Márta szintetizálja a know-how lényeges fogalmi elemeit,³⁹ így annak üzleti titok jellegét elfogadva a következő tudományos definíció adható: *A know-how a jogosult gazdasági tevékenységéhez kapcsolódó olyan korlátozottan kizárólagos védelemben részesülő, nem közismert, azonosításra alkalmas módon rögzített, vagyoni értéket*

³¹ GÖRÖG, 2014. 160.

³² FALUDI, 2013. 61.

³³ A kérdés, miszerint a know-how-t az üzleti titok fajtájának, alfajának kell-e tekinteni, vitatott. Ld. FALUDI, 2013. 61.

³⁴ A védelem relativitása a (2) bekezdésben, kivételként megfogalmazott magatartások fényében relatívvá teszi az (1) és (2) bekezdést összekötő *védelem azonossága* megfogalmazást is, hiszen a kivételek folytán a know-how védelme, annak természetéből adódóan nem lehet azonos fokú az abszolút védelemben részesülő üzleti titokkal. E megállapítás pedig álláspontom szerint ahhoz a következtetéshez vezet, miszerint a Ptk. által deklarált azonos védelem valójában formálisan sem jelent azonos védelmet.

³⁵ A Ptk. hatályos szabályozása *közelít* a TRIPS-Egyezményben meghatározott védelem (*l. 23. lábjegyzet*) mibenlétének biztosításához, annak megfogalmazásából eredően mégsem mondhatjuk azonban azt, hogy a ténytitok és az ismerettitok azonosnak minősül, illetőleg azok egymással az általános-speciális, avagy több-kevesebb viszonyban lennének. (*d. 37. lábjegyzet*)

³⁶ GÖRÖG, 2012. 47.; FÉZER, 2014. 297.

³⁷ BOYTHA György – FALUDI Gábor: *Szerzői jog és iparjogvédelem*. In: Vékás Lajos (szerk.): *Szakértői Javaslat az új Polgári Törvénykönyv tervezetéhez*. Complex. Budapest, 2008. 384.

³⁸ BOYTHA – FALUDI, 2008. 384.

³⁹ Egyes fogalmi elemeket ld. GÖRÖG, 2014. 161.

képviselő⁴⁰ műszaki, gazdasági vagy szervezési ismeret, tapasztalat vagy ezek összeállítása, amelynek titokban tartása érdekében jogosultja a körülmények által lehetővé tett lépéseket⁴¹ megtette.”⁴² Látható tehát, hogy a többségi szakirodalom a teleologikus értelmezési módszer alapulvételével amellest foglal állást, hogy a know-how jogi jellegét tekintve, *materiális értelemben is* üzleti titok. A know-how és az üzleti titok egymáshoz való viszonyának polgári jogi talajon történő értelmezése felveti a kérdést: milyen következményekkel járhat a vázolt értelmezési mátrix alapján megállapított eredmény a büntetőjog terén?

2. 3. Üzleti titok-e a know-how a büntetőjogi védelem szempontjából?

Az előző részben megállapítást nyert, hogy habár a kérdés eldöntése nem egyértelmű, a formállogika szabályainak megfelelő értelmezés arra az eredményre vezet, hogy – polgári jogi értelemben – a know-how minősülhet üzleti titoknak, sőt, a recens polgári jogi szakirodalom szerint a logikailag elfogadható értelmezés az, ha a know-how-t az üzleti titok egyik fajtájának tekintjük.

A 2012. évi C. törvény (Btk.) büntetni rendeli azt (418. § Üzleti titok megsértése): „*Aki jogtalan előnyszerzés végett, vagy másnak vagyoni hátrányt okozva üzleti titkot jogosulatlanul megszerez, felhasznál, más személy részére hozzáférhetővé tesz vagy nyilvánosságra hoz.*” Az üzleti titok megsértése tényállásának elkövetési tárgya – e tanulmány keretei között más tényállási elemeket nem vizsgálva – az üzleti titok. Hogy mit értünk üzleti titok alatt – büntetőjogi értelmező rendelkezés hiányában – formálisan egyszerű megállapítani: üzleti titok az, amit a Ptk. mint keretdispozíciót kitöltő háttérnorma üzleti titokként definiál. Mindaddig, amíg a jogalkotó expressis verbis szellemi alkotásnak tekintette a know-how-t,⁴³ de jure fel sem merült azon kérdés vizsgálatának szükségessége, vajon az az üzleti titok⁴⁴ megsértése elkövetési tárgyának tekintendő-e.⁴⁵ Azzal azonban, hogy az

⁴⁰ Vö. TIEDMANN, Klaus: *Rechtsnatur und strafrechtliche Bedeutung von technischem Know-how*. In: Ficker, Hans Claudius (szerk.): *Festschrift für Ernst von Caemmerer zum 70. Geburtstag*. Mohr, Tübingen, 1978. 644.

⁴¹ A tudományos fogalom meghatározása során a jogosult titokban tartási kötelezettségének megfogalmazása terén Görög Márta definíciójára támaszkodok, ugyanis a Ptk. által, az üzleti titoknál megfogalmazott „*a vele jogszerűen rendelkező jogosultat felróhatóság nem terheli*” megfogalmazás szintaktikailag nem szerencsés, ugyanis a felróhatóság az a károkozó magatartáshoz kapcsolódó pszichés viszony, éspedig a károkozó magatartása körében értékelendő szubjektív elem, a sérelmet szenvedő fél oldalán felróhatóság vizsgálata fogalmilag kizárt.

⁴² Vö. GÖRÖG, 2012. 37.

⁴³ FALUDI, 2013. 66.; GÖRÖG, 2014. 161.

⁴⁴ Megjegyzendő, hogy a régi Ptk. (és a régi Btk. üzleti titok fogalma – *l. 36. lábjegyzet*) az üzleti titok fogalma alatt érte az ún. megoldástitkot is, azonban azt a hatályos Ptk. sem üzleti titokként, sem know-how-ként nem szabályozza, nem részesíti védelemben (*a jogtárgyvédelmi hiátus tekintetében l. GÖRÖG, 2014, 161.*). Annak ellenére, hogy a megoldástitok az üzleti titok fogalmi elemét képezte, nem lehet azt állítani, hogy a know-how üzleti titok volt, ugyanis az – mint láthattuk – külön, más rendszerbeli elhelyezéssel került szabályozásra. (Vö. GÖRÖG, 2012. 58.)

⁴⁵ A joggyakorlat terén még a know-how explicit szellemi alkotásként való definiálásakor is találhatók olyan ítéletek, amelyek a know-how-t büntetőjogi szempontból – helytelenül – az üzleti titok fogalma alá szubsumálják. (Vö. FALUDI, 2013. 62.). Így például a Fővárosi Bíróság a 9.B.529/2010/40. szám alatti ügyben expressis verbis kimondja, hogy „a know-how-t a gazdasági titok (*éspedig mint üzleti titok*) körében szabályozza a hatályos jog”. A megállapítás téves, ugyanis a régi Ptk. vitathatatlanul a know-how szellemi alkotás volta mellett foglal állást [rég. Ptk. 86. § (4) bekezdés], annak üzleti titok fogalma alá tartozásának kérdése fel sem merülhetne. Sem a gazdasági titok megsértésének akkor hatályos tényállása (1978. évi IV. törvény /

új Polgári Törvénykönyv a rendszerbeli hely megváltoztatásával új joghelyzetet teremtett, a büntetőjogi védelem terén a fogalom potenciális tartalmi változásának kérdése joggal vetődik fel. Láthattuk, hogy az üzleti titok tartalmának meghatározására nézve a háttérnormát szolgáltató polgári jog terén is értelmezési anomáliák kerülnek felszínre, legalábbis két olyan értelmezési móddal találkozunk, amelyek eltérő eredményre vezethetnek. Az előző fejezetben kifejtett probléma alapján a kérdés tehát az, hogy a büntetőjogi védelem szempontjából pusztán a polgári jogi védelmi eszközök *azonos alkalmazási analógiájának* okán az üzleti titok fogalma alá szubszumálható-e a know-how. Egyetértek *Karsai Krisztina* álláspontjával, miszerint büntetőjogi értelemben nem tekinthetjük a know-how-t az üzleti titok fajtájának, hiszen a polgári jogi értelemben vett *védelem azonossága* nem teszi „fogalmilag is üzleti titokká a know-how-t”, éspedig egy ilyen jellegű kiterjesztő értelmezés a törvényesség elvének sérelmével jár.⁴⁶ Azaz addig, amíg a jogi norma alkalmazhatósága, a szélesebb körű jogvédelem érvényesülése, az esetleges jogalkotói hiba kiküszöbölése érdekében a jogalkalmazói, illetve jogirodalmi értelmezés a polgári jog területén aggály nélkül vezethet arra az eredményre, hogy a jogi norma céljának érvényesülése érdekében kiterjesztő értelmezés révén bizonyos *ismeret* know-how-nak minősülése céljából az üzleti titok fogalmi elemeinek megvalósulása is követelmény (így a know-how dogmatikailag az üzleti titok *alfajává is válik*), addig ugyanezen teleologikus jogértelmezési mechanizmus a jogrend büntetőjogi alrendszerében *nem* vezethet ugyanerre az eredményre. Ugyanis az anyagi jogi legalitás elvének nullum crimen sine lege stricta részkövetelményéből⁴⁷ következik a tilalom, miszerint az elkövető terhére a büntetőjogi norma nem értelmezhető extenzíven.⁴⁸ A törvényi tényállás potenciális elkövető hátrányára történő kiterjesztésére – a büntetőjog terén – kizárólag a jogalkotó jogosult, így a polgári jogi fogalom esetleges értelmezési anomáliájának büntetőjogi hatása – amennyiben a büntetendőség valóban indokolt⁴⁹ – úgy küszöbölhető ki, hogy a jogalkotó meghatározza a Btk.-ban az üzleti titok fogalmát és abban expressis verbis kimondja, hogy e fogalom alatt know-how-t is érteni kell.⁵⁰ Ennek megfelelően vitatható *Székeley László* azon – az új Ptk. tervezethez fűzött

régi Btk./ 300. §), sem a régi Ptk. üzleti titokra vonatkozó rendelkezése (rég Ptk. 81. §) nem érti üzleti titok alatt a know-how-t. Számos jogesetben pedig implicit tükröződnek vissza a know-how fogalmi elemei, üzleti titokként kezelve. Így például: „Az ablakot a felperes üzleti titkainak megsértésével készítették. Jogosulatlanul felhasználták a felperes vagyoni értéket képviselő szakmai tapasztalatait.” (BDT 2012.2720) (Vö. GÖRÖG, 2012. 264. lábjegyzet)

⁴⁶ KARSAI Krisztina: *Alapvetések. Az innováció fogalma, rendszerbeli helye az intellektuális alkotások között*. In: Gál Andor – Karsai Krisztina – Molnár Erzsébet – Szomora Zsolt: *Az innováció büntetőjogi védelme*. Kézirat, TÁMOP-4.2.1.D-15/1/KONV-2015-0002, 2016.

⁴⁷ NAGY Ferenc: *Anyagi büntetőjog. Általános rész I.* Iurisperitus Bt. Szeged, 2014. 77.

⁴⁸ KARSAI, 2016; NAGY, 2014. 117.

⁴⁹ A tanulmány tartalmi kereteit meghaladja annak a kérdésnek részletes vizsgálata, vajon van-e – a potenciális büntetőjogi védelem szempontjából is releváns – tartalmi oka annak, hogy a Ptk. a know-how-t pusztán *azonos védelemben részesíti* az üzleti titokkal, nem pedig azzal egyneműként kezeli. (Vö. FALUDI, 2013. 63.; GÖRÖG, 2012. 53-63.; JENEI GÁBOR: *A know-how jogi oltalma az új polgári törvénykönyv és az európai unió üzlettitok-védelmi irányelvjavaslatának elemzése alapján – II. rész*. Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle 1/2016. 18.) A különbségtétel ezen aspektusa relevanciájáról azért érdemes szót ejteni, ugyanis ha e kérdésre igenlő válasz adható, úgy ad absurdum felvetődik a kérdés: szükséges-e egyáltalán a büntetőjog eszközeivel védeni a know-how-t?

⁵⁰ Az üzleti titok fogalmának Btk.-ban történő meghatározása nem lenne előzmény nélküli. Az üzleti titok fogalma 2005-ben – a Gazdasági titok megsértése tényállás Btk.-ba iktatásával egyidejűleg – került ki a törvényből, ugyanis a Ptk. akkor már tartalmazta a fogalmat. A két fogalom tartalmilag megegyezett egymással, ezért

szakértői javaslatban a szerzői jogi és iparjogvédelmi rész alatt szabályozásra szánt know-how-val kapcsolatban tett – megállapítása, miszerint azzal, hogy az üzleti titok fogalmi köréből kiválásra kerülnek bizonyos titokfajták (ez esetben a know-how-ként továbbélő megoldástitok), abban az esetben, ha más jogszabály az üzleti titok fogalmára utal vissza, úgy az alatt e fogalom alól kivett és más rendszerbe áthelyezett titokfajta – e tény jogszabályban történő deklarálásának hiányában is – érteni kell. E megállapítás a fent említetteket figyelembe véve a jogrendszer büntetőjogi alrendszerére levetítve téves, és a hatályos szabályozás vonatkozásában kijelenthető, hogy a know-how-t büntetőjogi védelem csak abban az esetben illetheti meg, amennyiben annak üzleti titok-voltát a jogalkotó *expressis verbis* kifejezésre juttatja.

Tézisként megállapítható tehát, hogy az üzleti titok, valamint a know-how hatályos szabályozása alapján *az üzleti titok megsértése törvényi tényállásnak a törvényesség elvének maradéktalan érvényesülése miatt nem lehet know-how az elkövetési tárgya.*

3. Az üzleti titok fogalmának meghatározása – *de lege ferenda*

Az Európai Parlament 2016. június 8-án elfogadta *A nem nyilvános know-how és az üzleti információk (üzleti titok) jogosulatlan megszerzésével, felhasználásával és felfedésével szembeni védelmről* szóló Irányelvet, amely uniós jogi instrumentum az üzleti titokkal, valamint a know-how-val kapcsolatos tagállami védelem minimumszabályozását kívánja egyebek mellett biztosítani. Habár az Irányelv *expressis verbis* semmiféle büntetőjogi minimumszabályozást, explicit büntetőjogi norma átültetésére vonatkozó kötelezettséget nem tartalmaz,⁵¹ mégis bizonyos anyagi jogi rendelkezései potenciális büntetőjogi relevanciával bírnak.⁵²

3.1 *Az üzleti titok fogalmának meghatározása az Irányelvben*

Az Irányelv *expressis verbis* kifejezésre juttatja, miszerint *„fontos megalkotni az üzleti titok egységes, az eltulajdonítással szembeni védelem tárgyi hatályát nem korlátozó fogalom meghatározását. A fogalmat úgy kell megalkotni, hogy lefedje a know-how-t, üzleti információkat, és a technológiai információkat (...)”*.⁵³ Az Irányelv 2. cikkének 1. pontja az üzleti titok fogalmát a TRIPS-Megállapodásban megismert definíció fogalmi elemeivel voltaképpen egyezően határozza meg, így sem formálisan, sem materiálisan nem tesz különbséget üzleti titok és know-how között.⁵⁴ Az Irányelv a következőképpen rendelkezik:

– tekintettel a jogrendszer egységének elvére – felesleges lett volna ugyanazon jogintézményre vonatkozó egyező fogalmak különböző jogági normákban történő deklarálása.

⁵¹ JENEI, 2016. 14.

⁵² Habár *expressis verbis* büntetőjogi védelem kialakítására vonatkozó rendelkezést nem tartalmaz az Irányelv, fontos megjegyezni, hogy a Baker and McKenzie által készített előkészítő tanulmány jelezte, hogy Magyarországon nem elégséges az üzleti titok büntetőjogi védelme. (Bizottsági szolgálati munkadokumentum. A hatásvizsgálat összefoglalása, amely a következő dokumentumot kíséri: Javaslat: az Európai Parlament és a Tanács irányelve a nem nyilvános know-how és üzleti információk (üzleti titkok) jogosulatlan megszerzésével, felhasználásával és felfedésével szembeni védelemről. Brüsszel, 2013. 11. 28. SWD(2013) 472 final 3-4.)

⁵³ Irányelv, (14)

⁵⁴ JENEI, 2016. 18.

Üzleti titok az alábbi követelmények mindegyikének megfelelő információ: a) titkos abban az értelemben, hogy mint egységes egész, vagy mint elemeinek egy adott pontos konfigurációban összeállított összessége – általánosan nem ismert, illetve nem könnyen hozzáférhető az általában ilyen jellegű információval foglalkozó körökhöz tartozó személyek számára, b) titkossága folytán kereskedelmi értékkel bír, c) titokban tartása érdekében az információ feletti ellenőrzést jogszerűen gyakorló személy a körülmények figyelembevételével elvárható lépéseket megtette.⁵⁵

Mindamellett, hogy a hatályos magyar szabályozástól eltérően a 2. cikk fogalmilag nem választja külön az üzleti titkot a know-how-tól, hanem egységesen rendeli védeni az ott meghatározott feltételeknek megfelelő *információt*, az Irányelv 3. cikke az üzleti titok fogalmával operálva megfogalmazza a hatályos magyar szabályozás szerint per definitionem a know-how-ra vonatkozó relatív titkosság ismérvét. Azaz az *üzleti titok* megszerzésének jogellenességét kizárja, ha ahhoz más személy független felfedezés vagy alkotás útján, avagy jogszerűen megszerzett, voltaképpen az üzleti titok hordozójaként megjelenő termék vagy tárgy megfigyelése, vizsgálata, szétszerelése vagy tesztelése útján jutott hozzá.⁵⁶ E megfogalmazásból arra lehet következtetni, hogy amíg a normaalkotó az üzleti titkot *védelmi formának*, addig a know-how-t a formát kitöltő *egyik* tartalomnak tekinti.⁵⁷ A fogalom egységes meghatározásának irányelvi szinten történő megfogalmazása a hazai jogalkotást a fogalom egységesítésének irányába ható jogalkotásra ösztönözte.

3. 2 Az üzleti titok fogalmának meghatározása a Törvényjavaslatban

Az EU tagállamai kötelesek az Irányelvet 2018. június 9-ig átültetni jogrendszerükbe. Az Irányelv hatására, illetve a beillesztési kötelezettségnek való maradéktalan megfelelés céljából 2017 novemberében előterjesztésre került az *üzleti titok védelméről szóló törvényjavaslat*,⁵⁸ amely gyökeres változást hoz az üzleti titok, valamint a know-how szabályozása, védelme terén. A kiindulópont, és formális értelemben, a büntetőjogi védelem szempontjából legfontosabb változás az, hogy az üzleti titok fogalmára, illetve védelmére vonatkozó háttérnorma többé nem a Ptk., hanem sui generis törvény, ugyanis – a törvényjavaslat általános indokolása szerint – „*az Irányelv oltalmi rendszerének Ptk.-ba való integrálása megbontotta volna a kódex különös gonddal kialakított dogmatikai egységét*”.⁵⁹ Visszatulva a know-how rendszerbeli helyével kapcsolatos elemzésre, megállapítható, hogy a törvényjavaslatban a jogalkotó az Irányelvvvel egyező szemléletet követve immáron szakít a know-how, valamint az üzleti titok személyiségi jogként történő felfogásával, és azokra egységesen, expressis verbis szellemi tulajdonként tekint, így azok nem személyiségi jogi, hanem vagyoni jogi jellegű oltalmat élveznek.⁶⁰

⁵⁵ Irányelv 2. Cikk 1. pont

⁵⁶ Irányelv 3. cikk (1) bekezdés a) és b) pont; Vö. Ptk. 2:47. § (2) bekezdés

⁵⁷ „Üzleti titokként védett know-how vagy információ.” Vö. *Bobrovszky Jenő* álláspontjával, aki az üzleti titok védelmét mint jogi mechanizmust fogja fel, amelynek tárgyaként jelentkezik a know-how. Görög, 2012. 57.

⁵⁸ Az üzleti titok védelméről szóló T/18315. törvényjavaslat. (Benyújtás dátuma: 2017. november 7.) *Továbbiakban:* törvényjavaslat

⁵⁹ Törvényjavaslat általános indokolása 20.

⁶⁰ Uo.

A Törvényjavaslat az Irányelvvel összhangban újradefiniálja az üzleti titok, valamint a know-how fogalmát, a következőképpen:

(1) Üzleti titok a gazdasági tevékenységhez kapcsolódó, titkos – egészében, vagy elemeinek összességéként nem közismert vagy az érintett gazdasági tevékenységet végző személyek számára nem könnyen hozzáférhető –, ennél fogva vagyoni értékkel bíró olyan tény, tájékoztatás, egyéb adat és az azokból készült összeállítás, amelynek a titokban tartása érdekében a titok jogosultja az adott helyzetben általában elvárható magatartást tanúsítja.

(2) Védett ismeret (know-how) az üzleti titoknak minősülő, azonosításra alkalmas módon rögzített, műszaki, gazdasági vagy szervezési ismeret, megoldás, tapasztalat vagy ezek összeállítása.

A fogalom elemzése, a hatályos Ptk-beli fogalommal való részletes összehasonlító vizsgálata túlterjeszkedik jelen tanulmány tartalmi keretein, a know-how büntetőjogi védelme szempontjából azonban értelmezést igényel a fogalom, illetve a két bekezdés egymáshoz való viszonya. Látható, hogy amíg a hatályos Ptk. akképpen fogalmaz, hogy a know-how az üzleti titokkal *azonos védelemben részesül*, addig a Törvényjavaslat azt mondja, hogy védett ismeret *az üzleti titoknak minősülő (...)* ismeret, megoldás, tapasztalat vagy ezek összeállítása. Habár a Törvényjavaslat nem veszi át szó szerint az üzleti titok irányelvbeli fogalmát, hanem a hatályos szabályozáshoz hasonlóan materiálisan meghatározza és szétválasztja azon *információk* körét, amely üzleti titoknak, illetve amely know-how-nak minősül, a hatályos fogalomhoz képest azonban egy sokkal egységesebb szemlélet érhető tetten. Álláspontom szerint azzal, hogy a jogalkotó oly módon fogalmaz, hogy a (2) bekezdésben megfogalmazott információk köre üzleti titoknak minősül, úgy immáron nyelvtani értelemben is lehet amellett érvelni, hogy a (2) bekezdésben meghatározott védett ismeret *is* üzleti titok, azaz a know-how az üzleti titok alfaja. Így álláspontom szerint a jogalkotó az üzleti titokra immáron kifejezetten és deklaráltan mint *az üzleti titkot (tényitkot)* és *know-how-t (ismerettitkot)* egyaránt magában foglaló védelmi tárgyra tekint.

A büntetőjogi védelem szempontjából üdvözlendő a jogalkotó fogalomegységessítő törekvése, ugyanis az új háttérnormaszöveg nyelvtani értelmezése a büntetőjogi védelem szempontjából is törvényesen vezet arra az eredményre, hogy az üzleti titkot olyan gyűjtőfogalomnak kell tekinteni, amely alatt a know-how is értendő.

4. Összegzés

Az üzleti titok, valamint a know-how magánjogi szabályozása, a magánjogi fogalom-meghatározás *sui generis* büntetőjogi üzleti titok-fogalom hiánya okán determinálja a büntetőjogi védelem tárgyát, ekképpen a magánjogi norma a büntetőjogi elkövetési tárgy keretdiszpozíciós jellegét kitöltő háttérnorma. Amint láthattuk, a kodifikációs munkálatok során széleskörű szakirodalmi vita övezte azt a kérdést, vajon mi is az a know-how, az rendszerint hol, illetve milyen materiális ismérvek alapján kerüljön elhelyezésre. A hatályos Ptk. személyiségi jognak tekinti azt, az 1959-es Ptk. szellemi alkotásként definiálta, míg a Törvényjavaslat immáron az üzleti titokkal együtt tekinti azt szellemi tulajdonvédelem körében oltalmazandónak. Az üzleti titok, valamint a know-how fogalmának pontos meghatározása, e jogintézmények mibenlétének definiálása nem pusztán tautológia, ugyanis a

magánjogi norma szolgáltatva definíció a más jogágak által potenciálisan biztosított védelemre is hatással van. Így az üzleti titok fogalmának magánjogi szabályozása, tartalmának magánjogi normában való meghatározása a bűncselekményi tényállás elkövetési tárgyának tartalmát befolyásoló kérdés is egyben.

Az üzleti titok és a know-how együttértelmezése különböző eredményre vezet a jogrendszer magánjogi, valamint büntetőjogi alrendszerében. Amint láthattuk ugyanis, a nullum crimen sine lege elv stricta részkövetelménye miatt a hatályos polgári jogi szabályozás alapján az üzleti titokkal azonos védelemben részesülő know-how büntetőjogi értelemben akkor sem tekinthető fogalmilag üzleti titoknak, ha a logikai-teleologikus értelmezés erre a magánjog-dogmatikailag helyes eredményre vezet. A nyelvtani értelmezés alapján az azonos védelem ugyanis nem jelent materiális azonosságot is, a nullum crimen elv értelmében pedig abban az esetben, ha különböző értelmezési módokkal különböző eredményekre jut a jogalkalmazó, úgy kizárólag azt az eredményt tekintheti helyesnek a jogrendszer büntetőjogi alrendszerében, amely nem az elkövető hátrányára szól. Azt kell tehát mondanunk, hogy ha a magánjog a hatályos szabályozás alapján tágabb értelmezési játéktere okán üzleti titoknak tekinti is a know-how-t, azt az *értelmezési irányban kötött büntetőjog* nem teheti meg. Fontos kihangsúlyozni, hogy amikor a büntetőjogi norma keretdiszpozíció, úgy a keretet kitöltő *háttérnormát* kell figyelembe venni, a nem büntetőjogi háttérnormát értelmező joggyakorlatot, illetve jogirodalmat. Utóbbit kizárólag az említett büntetőjogi alapelv szűrőjén keresztül szabad irányadónak tekinteni.

A know-how büntetőjogi védelmének biztosítása jogalkotói feladat, így amennyiben a jogalkotó a büntetőjogi oltalom szükségessége mellett határoz, úgy indokolt azt *expressis verbis* a büntetőnormában deklarálnia olyan értelmező, illetve kiterjesztő rendelkezés megalkotásával, amely kimondja, hogy *a büntetőjogi védelem szempontjából üzleti titok a védett ismeret (know-how)* is. Így a jogalkotó a nemzetközi tendenciáknak, illetve a hatályos magánjogi norma honi jogértelmezésének megfelelően a büntetőjog terén is az egységes védelmi szemléletet követné.

De lege ferenda a büntetőjogi védelem szempontjából tiszta joghelyzetet teremt az üzleti titok védelméről szóló Törvényjavaslat, amely az *azonos védelem* formális megfogalmazás helyett immáron az *üzleti titoknak minősítés* okán *expressis verbis* kinyilvánítja, hogy a know-how-t is üzleti titoknak, annak fajtájának tekinti. E norma már egyértelműen kifejezésre juttatja azt a célt, amelyet a hatályos rendelkezés tekintetében csak a büntetőjogi törvényesség elvét sértő teleologikus értelmezéssel fogalmazhatunk meg. Az új fogalom azt eredményezi tehát, hogy az üzleti titok megsértése büntetőjogi tényállás szempontjából *is* üzleti titok fogalom alá értendő a know-how is.